

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ՄՐԳԱՎԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Մրգավետ համայնք (0235)63355, (0235)63311, mrgavet0@mail.ru

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

16 հունվարի 2017 թվականի N 01

ՄՐԳԱՎԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆՈՒ 1-ԻՆ ՆԻՍՏԻ ՕՐԱԿԱՐԳԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 12-րդ հոդվածով

Հաստատել Մրգավետ համայնքի թիվ 1 նիստի հետևյալ օրակարգը

1. Մրգավետ համայնքի 2017-2021 թվականների զարգացման ծրագիրը հաստատելու մասին

զեկ. Լ. Արրահամյան

2. 2017 թվականի Մրգավետ համայնքի բյուջեի եկամտային և ծախսային մասում փոփոխություններ կատարելու մասին

զեկ. Լ. Արրահամյան

Վոդմ-7

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

1. ԱՆՈՒՆԵԱՍՅԱՆ ԱՐԿԱՐԻ

2. ԱՐԵԱԿՑԱՆ ԱՐԱՄ

3. ԲԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՄԱՅԵՍ

4. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ԱՐՏԱԿ

5. ԴԱՆՅՑԱՆ ՑՈՒԱԿ

6. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ ՄԵՐԻՆ

7. ԱՐԵԱԿՑԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ

Համայնքի ղեկավար

Լ. Արրահամյան

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ՄՐԳԱՎԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԱՎԱԳԱՆԻ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Մրգավետ համայնք 22, Արարատի մարզ, Գ.Մրգավետ, (0235)63355, (0235)63311, mrgavet@mail.ru

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ
16 հունվարի 2017թվականի N 02-Ն

ՄՐԳԱՎԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ 2017-2021ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ԾՐԱԳԻՐԸ ՀԱՍՏԱՏԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ կետով

ԱՎԱԳԱՆՈՒ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

Հաստատել Մրգավետ համայնքի 2017-2021թվականների զարգացման ծրագիրը համաձայն հավելվածի:

Կողմ -7

Դեմ -0

Չեղծակալի -0

1. ԱՆՂԵԱՍՅԱՆ ԱՐԿԱՂԻ

2. ԱՐՇԱԿՅԱՆ ԱՐԱՄ

3. ԲԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՄԱՅԻՍ

4. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ԱՐՏԱԿ

5. ԴԱՄՅԱՆ ՑՈՒԱԿ

6. ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ ՄԵՐՈՒ

7. ԱՐՇԱԿՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵՂԱԳԱՐ

ԼԵՎԻԿ ԱՐԴԱՀԱՍՅԱՆ

Հավելված
Մրգավետ Համայնքի ավագանու
2017թվականի հունվարի 16-ի
քիվ 02-Ն որոշման

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ
ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶ

ՄՐԳԱՎԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
2017-2021թթ. ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ԾՐԱԳԻՐ

ՄՐԳԱՎԵՏ 2017թ.

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

- Ներածություն.....
1. Համայնքի իրավիճակի բնութագրում, վերլուծություն և գնահատում.....
 2. Համայնքի տեսլականի, ռազմավարության և ՀԶԲԾ-ի հիմնական նպատակների սահմանում.....
 3. Համայնքի տարածքում նախատեսվող (շարունակվող) հանրապետական և մարզային, միջհամայնքային համագործակցության և այլ ծրագրերի ու միջոցառումների ներկայացում.....
 4. Համայնքի ֆինանսական իրավիճակի վերլուծում, գնահատում և կանխատեսում....
 5. Համայնքի ոլորտային ծրագրերի ցանկի կազմում և առաջնահերթությունների սահմանում, ֆինանսապես ապահովված ծրագրերի ձևակերպում և ամփոփում, լրացուցիչ ֆինանսական միջոցների հայթայթման հնարավորությունների ներկայացում.....
 6. ՀԶԶԾ-ի իրականացման մշտադիտարկման (մոնիթորինգի) և գնահատման, տարեկան հաշվետվությունների կազմման ձևաչափերը.....
- Եզրափակում.....

ՆԵՐԱՄՈՒԹՅՈՒՆ

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Սրգավետ համայնքի 2017-2021թթ. զարգացման հնգամյա ծրագիրը (այսուհետ՝ ՀԶԾ) մշակելիս հաշվի է առնվել, որ համաձայն 2015 թվականի դեկտեմբերի 6-ին փոփոխված Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 181-րդ հոդվածի, ՏԻՄ-երը՝ համայնքի ավագանին և համայնքի ղեկավարը, ընտրվում են հինգ տարի ժամկետով, և 210-րդ հոդվածի, «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքը պետք է համապատասխանեցվի Սահմանադրությանը և ուժի մեջ մտնի 2017 թվականի հունվարի 1-ից:

առնելով այդ պահանջները՝ մշակվել է համայնքի զարգացման ոչ թե քառամյա, այլ հնգամյա ծրագիր:

ՀԶԾ-ն մշակելիս առանձնացվել և հաշվի են առնվել մեթոդաբանական հետևյալ չափանիշները

- համայնքի ֆինանսական կարողությունը.
- համայնքի բնակչության թվաքանակը.

Համայնքում առկա վտանգները (ոիսկերը):

Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի բովանդակությունը պայմանավորված է համայնքապետարանի աշխատակազմի աշխատակիցների աշխատանքով և առաջարկություններով, համայնքում առկա ռեսուրսային (մարդկային, գույքային, ֆինանսատնտեսական, տեխնիկական և այլ) հնարավորություններով, համայնքային ծրագրերի իրականացման և ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ ֆինանսական միջոցների առկայությամբ, ինչպես նաև այն իրողությամբ, որ Սրգավետ համայնքը ունի մի շարք առաջնային խնդիրներ: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրում հնարավորինս հաշվի են առնվել նաև համայնքի տարածքում տնտեսական գործունեության խրախուսմանն ուղղված առկա հնարավորությունները, տնտեսության տարբեր ճյուղերի զարգացման (հատկապես՝ գյուղատնտեսության, արտադրության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) հնարավորությունները, համայնքի տարածքում պատշաճ կառավարման իրականացման անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև համայնքում աղետի բազմաբնույթ վտանգները (ոիսկերը) և դրանց կառավարման միջոցառումները:

2017-2021թթ համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը մշակվել է՝ հիմք ընդունելով համայնքի ղեկավարի և ավագանու անդամների նախընտրական ծրագրերի դրույթները և նպատակ հետապնդելով հետևողականորեն բարեփոխումներ իրականացնելու ճանապարհով աստիճանաբար լուծել համայնքում առկա հիմնախնդիրները և բարելավել համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանները: Համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը դիտարկելով որպես համայնքի ռազմավարական պլանավորման և մասնակցային կառավարման կարևորագույն միջոց, համայնքի ղեկավարին կից գործող համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով խորհրդակցական մարմինը՝ փաստաթուղթը մշակելիս, հատուկ ուշադրություն է դարձրել և ձգտել, որպեսզի այն հնարավորինս համահունչ լինի գործողության մեջ դրված Հայաստանի Հանրապետության ռազմավարական, մարզային և տարածաշրջանային զարգացման ծրագրերին՝ ակնկալելով Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների, Զաղաքացիական

հասարակության և մասնավոր հատվածների, կազմակերպությունների և շահագրգիռ այլ անձանց հետ լիակատար փոխըմբռնում համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրում ներկայացված խնդիրների առնչությամբ և արդյունավետ համագործակցություն դրանց լուծման գործում:

Համայնքի զարգացման, բնակչության սոցիալ-տնտեսական առաջընթացի ապահովման, սոցիալ-մշակութային քաղաքականության ներդրման և բարեկեցության մակարդակի բարձրացման նպատակով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը հանդիսանալու է ամենօրյա աշխատանքային փաստաթուղթ:

1. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄ, ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

1.1 Համայնքի սոցիալ-տնտեսական իրավիճակի գնահատում

Մրգավետը ակտիվ կյանքով ապրող համայնք է, որտեղ առկա բոլոր կենցաղային, սոցիալ-տնտեսական, հոգևոր-մշակութային խնդիրները գտնում են իրենց լուծումը, համայնքի յուրաքանչյուր անդամ հնարավորություն ունի ակտիվորեն մասնակցելու համայնքում որոշումների կայացմանը և գործողությունների իրականացմանը:

1.2 Համայնքի աշխարհագրական դիրքը, պատմական ակնարկ

Մրգավետ համայնքը գտնվում է Արարատի մարզում, հիմնադրվել է 1831 թվականին: Նախկինում ունեցել է Գարատաղլը, Գարատաղլու, Ծաղկաշեն, Կարաղաղլու անվանումները: Մրգավետ է վերանվանվել 1967 թվականի հոկտեմբերի 21-ին: Բնակիչների մի մասի նախնիները եկել են Պարսկահայստանից՝ Խոյ և Սալմաստ գավառներից 1828-1829 թթ: Գյուղը գտնվում է Արարտյան դաշտում՝ ծովի մակարդակից 845 մ բարձրության վրա: Մրգավետ համայնքը մարզկենտրոնից գտնվում է 9 կմ հյուսիս հեռավորության վրա, իսկ Երևան քաղաքից 18 կմ հարավ արևելք, գյուղը ունի 600 տնտեսություն, բնակչության ընդհանուր թիվը կազմում է 2510 մարդ: Գյուղի կլիման չոր է խիստ ցամաքային, չափավոր ցուրտ ձմեռ և շոգ ամառ: Ձմեռը սկսվում են դեկտեմբերի կեսերին, հունվարյան միջին ջերմաստիճանը տատանվում է 20 - 0 - ից 25 - 0, ամառը տևական է՝ մայիսից մինչև հոկտեմբեր, օդի միջին ամսական ջերմությունը հասնում է 24 0 - ից 26 0, իսկ առավելագույնը՝ 420: Ագրոկլիմայական տեսակետից համայնքն ընկած է բացարձակ ոռոգման գոտում: Համայնքի տնտեսության մասնագիտացման ճյուղը գյուղատնտեսությունն է, համախառն բերքի մեծ մասը տալիս է բուսաբուծությունը: Գյուղատնտեսական նշանակության հողերը կազմում են շուրջ 251,66 հա: Համայնքի հողերի հիմնական մասն օգտագործվում են որպես վարելահողեր՝ զբաղեցնելով մոտ 172,14 հա: Ունի պտղատու և խաղողի այգիներ, համապատասխանաբար կազմելով 27,73 հա և 11,1 հա: Զբաղվում են այգեգործությամբ, խաղողագործությամբ, բանջարաբուծությամբ: Մշակում են ջերմասեր բանջարաբուստանային կուլտուրաներ, ինչպես նաև հացահատիկ: Զբաղվում են կաթնամսատու անասնապահությամբ, թռչնաբուծությամբ: Համայնքի հիմնախնդիրների մեջ կարևորվում է ոռոգման ջրի հիմնախնդիրը՝ յուղամիջյան ճանապարհների վերանորոգումը, մշակույթի տան վերանորոգումը և փողոցների լուսավորության ցանցի անցկացումը:

1.3 ԺՈՂՈՎՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքի առկա բնակչության թիվը կազմում է 2353 մարդ, այդ թվում տղամարդիկ՝ 1163

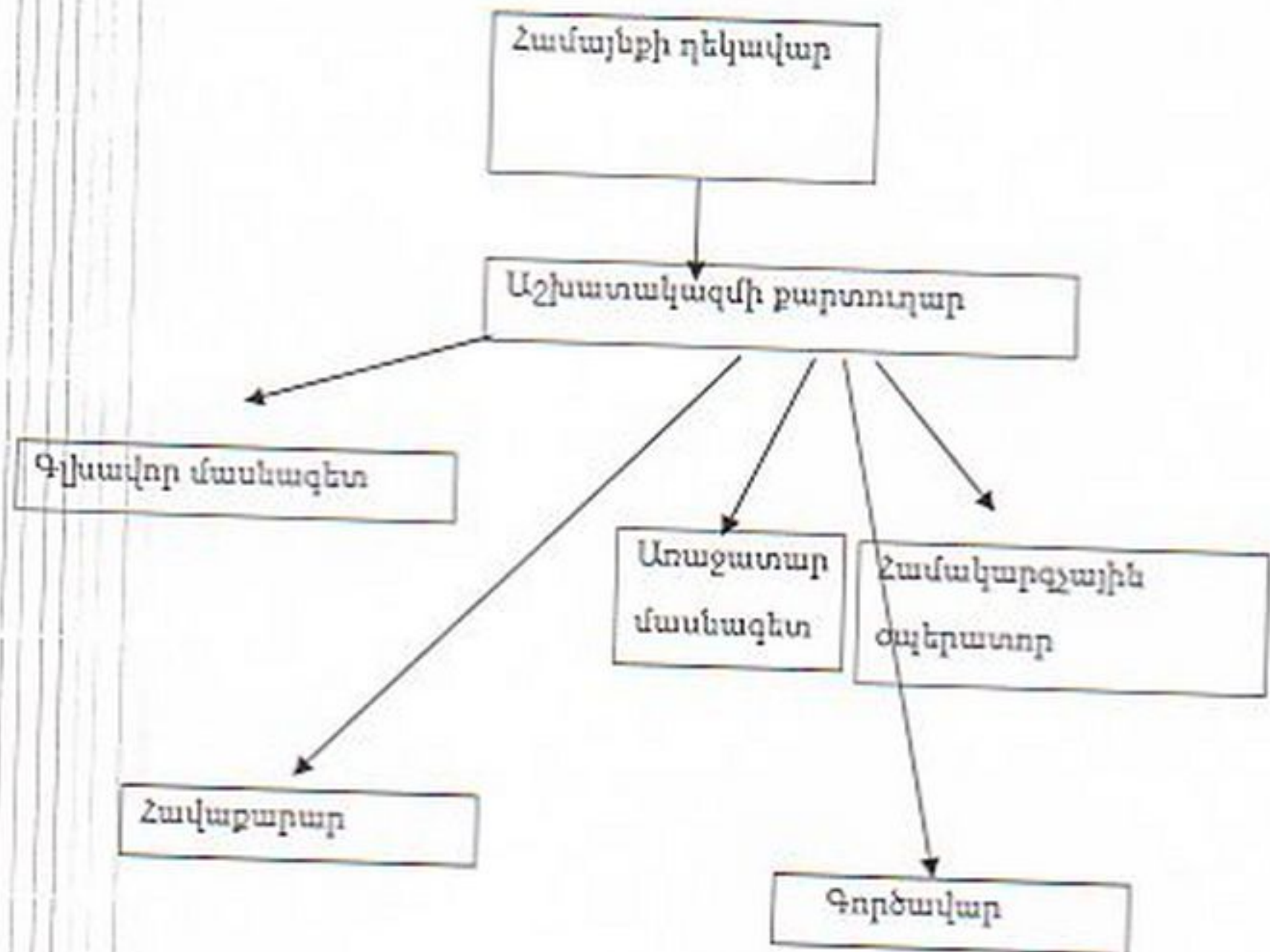
և կանայք 1190 : Համայնքի բնակչության տարիքային և սոցիալական կազմը բերված է
արյուսակ 1-ում:

Հ/հ	Ցուցանիշները	Շտյամեջ
1	2	3
		2353
1.	Առկա բնակչության թիվը, այդ թվում՝	1163
	Տղամարդիկ	1190
	Կանայք	248
	0-6 տարեկան , այդ թվում՝	95
	- 0-3 տարեկան	153
	- 3-6 տարեկան	308
	7-17 տարեկան	1533
	18-63 տարեկան	264
	63-ից բարձր տարեկան	264
2.	Կենսաթոշակառուներ, այդ թվում՝	190
	Տարիքային և աշխատանքային	3
3.	Փախստակներ	18
4.	Միակողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	0
5.	Երկկողմանի ծնողազուրկ երեխաներ	1
6.	Հայրենական մեծ պատերազմի մասնակիցներ	7
7.	Արցախյան պատերազմի մասնակիցներ	77
8.	Հաշմանդամներ, այդ թվում՝	1
	Մանկուց հաշմանդամներ	1605
9.	Աշխատունակներ	1605
10.	Զբաղվածներ	677
11.	Գործազուրկներ, այդ թվում՝	30
	Գրանցված	596
12.	Առկա տնային տնտեսությունների թիվը	73
13.	Ընտանեկան եպաստների պետական համակարգում գրանցված ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	73
	Նպաստառու ընտանիքների թիվը	20
15.	Բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը, այդ թվում՝	0
	Անօթևան ընտանիքներ	10
16.	Բնակարանային պայմանների բարելավման կարիք ունեցող ընտանիքների թիվը	8
17.	Արտագնա աշխատանքի մեկնող ունեցող տնային տնտեսությունների թիվը	70
18.	Արտագնա/սեզոնային/ աշխատանքի մեկնողների թիվը	

1.4 Տեղական ինքնակառավարման մարմիններ

Ժողովրդի իշխանությունը իրականացնելու և համայնքային խնդիրները լուծելու նպատակով օրենքով սահմանված կարգով ընտրվում են տեղական ինքնակառավարման մարմիններ՝ համայնքի ղեկավար և համայնքի ավագանի 5 տարի ժամկետով: Համայնքի ավագանին ներկայացուցչական մարմին է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և Տեղական ինքնակառավարման մասին՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենքով և այլ օրենքներով նախատեսված լիազորություններ: Համայնքի ղեկավարն պաշտոնապես ներկայացնում է համայնքը, համայնքի գործադիր մարմինն է և իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրությամբ և «Տեղական ինքնակառավարման մասին՝ Հայաստանի

Հանրապետության օրենքով նախատեսված լիազորություններ: Համայնքի ղեկավարն իր լիազորություններն իրականացնում է համայնքապետարանի աշխատակազմի միջոցով: 2016թվականի սեպտեմբերի 18 – ի ՏԻՄ ընտրությունների արդյունքում ընտրվել է համայնքի ավագանին՝ բաղկացած 7 անդամից : Համայնքապետարանի աշխատակազմի կառուցվածքը բերված է ստորև՝

- համայնքի ղեկավար
- աշխատակազմի քարտուղար
- գլխավոր մասնագետ
- առաջատար մասնագետ
- համակարգչային օպերատոր
- գործավար
- հավաքարար
- Ռնդամենը

- 1 հաստիքային միավոր
- 1 հաստիքային միավոր
- 1 հաստիքային միավոր
- 1 հաստիքային միավոր
- 1 հաստիքային միավոր
- 1 հաստիքային միավոր
- 1 հաստիքային միավոր:
- 7 միավոր

1.5 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ՀԱՄԱՐՎՈՂ ԳՈՒՅՔԻ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ՎԻՃԱԿԸ

Համայնքն ունի սեփականություն, որի իրավունքը պաշտպանված է Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությամբ և օրենքով: Համայնքի սեփականություն կարող են լինել անշարժ և շարժական գույքը, դրամական միջոցները և այլն: Համայնքապետարանը գտնվում է համայնքի կենտրոնում: Շենքային պայմանները լավ վիճակում են, գույքը նորացված, համալրված է համակարգչային տեխնիկայով: Գյուղը չունի գյուղտեխնիկա և այլ գյուղատնտեսական գործիքներ ճանապարհային ցանցը

վերանորոգման կարիք ունի, անհրաժեշտ է վերանորոգել ներհամայնքային ճանապարհները :

Ստորև ներկայացված է 13.12.2016թվականի դրությամբ համայնքի սեփականություն համարվող գույքի ցանկը և վիճակը.

Հ/Հ	Անվանումը	Ծափ. միավ	Քանակը	Հիմն.Միջոց Միասնական Ֆոնդ 12.2015թ.	Բալանսային Մնացորդային Արժեք 12.12.2016թ.	մաշվածք 12.12.2016թ.	Մուտք 2016թ.	Հաշվարկվել է մաշվածք 2016թ-ի վերջին	Հիմն.Միջոց Միասնական Ֆոնդ 12.12.2016	Բալանսային Մնացորդային Արժեք 12.12.2016	մաշվածք 12.12.2016
Ընդ. շինություն											
1.	Համայնքապետարան վարչ. շենք	հատ	1	4108.6	4045.0	63000.6					
	րեդամենը			4108.6	4045.0	63000.6					
Համայնքապետարանի գույք											
1	Այտո գազ 31105	հատ	1	448.0	-	444.0					
2	Ակումբ տիպային	հատ	1	5390.0	5306.3	837.0					
3	Ակումբի ցանցապատ	հատ	1	215.0	205.0	7400					
4	հուշարձան	հատ	1	-	-	-					
5	Հուշարձանի ցանկապատ	հատ	1	44.6	43.6	1					
6	տրակիչ	հատ	1	175.0	175.0	-					
7	Լուսավորության ցանց	հատ	1	3465.0	3465.0						
8	գրասեղան	Հատ	1	75.0	75.0						
9	համակարգիչ	հատ	1	155.0	155.0						
10	համակարգիչ	հատ	1								
11	տպիչ	հատ	2				160.0				
12	համակարգիչ	հատ	1	211.0	211.0		190.0				
13	գրասեղան	հատ	1	95.0	95.0						
14	գրասեղան	հատ	2				190.0				
15	գրավեղան	Հատ	3				210.0				
16	Գրասենյակ աթոռ	հատ	1				30.0				
17	Աշխատանքային աթոռ	հատ	1	20.0	20.0						
18	Ղեկավարի սեղան	հատ	1	150.0	15.0						
19	գրասեղան	հատ	1	75.0	75.0						
20	Բանակցությունների սեղան	հատ	1	150.0	150.0						
21	Գրասենյակային աթոռ	հատ	2	60.0	60.0						
22	Աթոռներ փայտից ցածրակաշիստ	հատ	11	275.0	275.0						
23	նկար	հատ	1	31.1	31.1						
24	հեռուստացույց	հատ	1	270.0	270.0						
25	մոդեմ	հատ	1	45000.40	45000.40						

26	Հեռուստացույց ի տակդիր	հատ	1	70.0	70.0						
27	Հեռուստացույց ի անտենա	հատ	2	50.0	50.0						
28	Բազմաֆունկցի ոնայ սարք	հատ	1	94.0	94.0						
29		հատ	12								
30		հատ	1								
Ընդամենը											

1.6 ՔԱՂԱՔԱՇԻՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿՈՍՈՒՆԱԼ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Մրգավետ համայնքը չունի գլխավոր հատակագիծ և գոտիավորման նախագիծ: Քաղաքաշինական ծրագրային այլ փաստաթղթերից առկա է քաղաքաշինական կադաստրի վարման մատյանը, քաղաքաշինական կանոնադրություն և այլն: Համայնքը չունի ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգ (կոյուղի): Մրգավետ համայնքում կանոնավոր կերպով իրականացվում է աղբահանություն՝ շաբաթը մեկ անգամ, սակայն համայնքի տարածքում աղբամանների բացակայությունը բացասաբար է անդրադառնում համայնքի արտաքին տեսքի և սանիտարահիգիենիկ պայմանների վրա:

Մրգավետ համայնքում միայն կենտրոնական փողոցն է ապահովված ցերեկային լուսավորությամբ: Համայնքը զազաֆիկացված է, բնակչությունը ամբողջությամբ օգտվում է կապույտ վառելիքից: Համայնքի մի մասը խմելու ջուրը ստանում է շուրջօրյա մի մասը՝ ուր ժամյա:

1.7 ԲՆԱԿԵԼԻ ԵՎ ՈՉ ԲՆԱԿԵԼԻ ՏԱՐԱԾՔՆԵՐԻ ՍՊԱՍԱՐԿՈՒՄ

Համայնքում չկան բազմաբնակարան բնակելի շենքեր, կան միայն բնակելի առանձնատներ: Բնակֆոնդի ընդհանուր մակերեսը կազմում է 70.000քմ: Համայնքում առանձնատների թիվը 450 և դրանց ընդհանուր մակերեսը՝ 70.000 քմ, բնակարանի կարիքավոր ընտանիքների թիվը՝ 20:

Համայնքի առանձնատների մեծ մասը վերանորոգված են, նորաբաժան ընտանիքների համար անհրաժեշտ են նոր առանձնատներ: Սակայն, բնակչության սոցիալական վատ պայմանների պատճառով առանձնատների կառուցման և վերանորոգման աշխատանքներ կատարվում են միայն խիստ անհրաժեշտության դեպքերում, իսկ նոր առանձնատներ հաճախակի չեն կառուցվում:

1.8 Զբաղվածություն

Համայնքի վարչական տարածքի բնակչության ընդհանուր թվաքանակից զբաղվածներ՝ 1605 մարդ, այդ թվում՝ ոչ գյուղատնտեսական աշխատանքով զբաղվածներ՝ 30 մարդ, գյուղատնտեսական աշխատանքներում զբաղվածներ՝ 1255 մարդ, 70 մարդ մեկնում է արտագնա աշխատանքների: Աշխատանքների պակասը և սոցիալ-տնտեսական անբարենպաստ պայմանները խթանում են բնակչության արտագնա աշխատանքի մեկնելուն:

Համայնքի տարածքում գործում 9 խառը խանութներ, , հանրային սննդի օբյեկտ , ավտոտեխ սպասարկման 2 կետ, 1 հատ դեղատուն : Բնակիչների հիմնական եկամուտը ստացվում է սեփականաշնորհված վարելահողերի և տնամերձ հողամասերի մշակումից, թռչակների և նպաստների ստացումից: Այս հիմնախնդիրների հաղթահարման հիմնական ճանապարհը ինտենսիվ

գյուղատնտեսական արտադրությամբ զբաղվելն է, ջերմոցային տնտեսությունների ստեղծումը:

1.9 Հողօգտագործում

Համայնքի վարչական տարածքը կազմում է 396.8 հա, այդ թվում՝ գյուղատնտեսական նշանակության հողեր՝ 251.3հա բնակելի շինությունների տակ հողեր՝ 125.8 հա, ջրային ֆոնդի հողեր՝ 4.18հա, ճանապարհների տակ հողեր՝ 4.16, առողջապահական, հանգստավայրերի, մարզական և պատմամշակութային նշանակության հողեր՝ 8հա, այլ հողեր՝ 7.67հա: 1991թվականին հանրապետությունում իրականացված հողի սեփականաշնորհման ժամանակ համայնքի բնակավայրերում սեփականաշնորհված հողերի մեկ հողաբաժնի չափը կազմել է 0,29հա

Մրգավետ համայնքի հողային ֆոնդի բաշխումը բերված է աղյուսակ 2-ում

ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

հողափն ֆունդի առկայության և բաշխման
(ըստ նպատակային նշանակության, հողատեսքերի ու գործառնական նշանակության և սեփականության սուբյեկտների, առ 01/07/2016թ.)

Մարզ Արարատ
(անվանում)

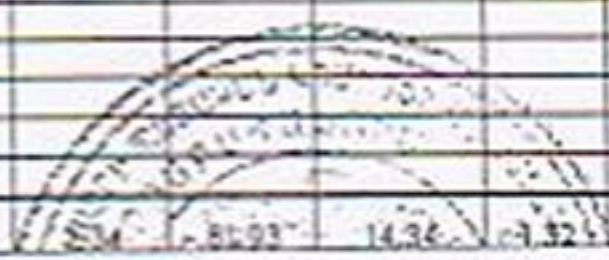
Համայնք Մոզավեր
(անվանում)

3
(տո)

189
(տո)

(ինկլյուզիվով)

NN	Նպատակային նշանակություն	Հողատեսք, գործառնական նշանակություն	Կողմ NN	Շրջանակը ՄՂ.3.1.4.1.1.1.2	Սեփականության սուբյեկտ													
					ՀՀ քաղաքացիների	ՀՀ քաղաքացիների անձանց	համայնքային						անհատական					
							ընթացակարգ (5.6.7)	սրբված անհատական զբոսայգի	սրբված գյուղատնտեսական հողեր	օգտագործման և վարձակառության գոտիներ	ընթացակարգ (9.10.11)	սրբված անհատական զբոսայգիներ	գյուղատնտեսական հողեր	օգտագործման և վարձակառության գոտիներ	ընթացակարգ (9.10.11)	Օտար սուբյեկտների և ՀՀ-ում կայ և ծառայող		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12							
1.1	1. Գյուղատնտեսական	վարելահող		174.25	164.78	9.47		2.22	7.25									
1.2		բազմ սնկարկներ		36.40	36.40													
1.2.1		այս թվում՝ արդատու		25.30	25.30													
1.2.2		խաղողի պահ		11.10	11.10													
1.2.3		այլ բազմակա																
1.3		խոտհարց																
1.4		արոտ																
1.5		այլ հողատեսքեր		40.69		40.69			40.69									
1		Շրջանակ		251.33	201.17	50.16		2.22	47.94									
2.1		2. Բնակարկային	ընթացակարգ		94.02	94.02												
2.1.1			այս թվում՝ ընթացակարգ		94.02	94.02												
2.1.2			պղծված/անօգտագործ															
2.2			հասարակական		6.34	0.53	0.01	4.48		0.12	4.36	1.32	1.32					
2.3			հատկապես նշանակված															
2.4			ինքնակառուց		17.78			17.78			17.78							
2.5	առ հողեր			7.67			7.67			7.67								
2	Շրջանակ			125.80	94.55	0.01	29.92		0.12	29.81	1.32	1.32						
3.1	3. Արդյունաբերական		արդյունաբերական															
3.2			գյուղատնտեսական		3.36	2.52	0.84			0.84								
3.3		արհեստագործական																
3.4		նյութա-տնտեսական																
3	Շրջանակ		3.36	2.52	0.84			0.84										
4.1	4. Արդյունաբերական	էներգետիկական																
4.2		կառուց		4.16					4.16				4.16					
4.3		տրանսպորտի		0.02					0.02									
4.4		կոմունալ		0.02					0.02					4.16				
4	Շրջանակ		4.18					0.02	4.16									
5.1	5. Հասուն	ընթացակարգ																
5.1.1		այս թվում՝ արդյունաբերական																
5.1.2		արհեստագործական																
5.1.3		պաշտպանական																
5.2		արդյունաբերական																
5.3	հասարակական		8.01			2.00		2.00	6.01				6.01					
5.4	արհեստագործական		8.01			2.00		2.00	6.01				6.01					
5	Շրջանակ		8.01			2.00		2.00	6.01				6.01					
6	6. Հասուն	Շրջանակ																
7.1	7. Անասնապահ	անասնա																
7.2		թռչուն																
7.3		ձկնապահ																
7.4		խոտհարց																
7.5		արոտ																
7.6		առ հողեր																
7		Շրջանակ																
8.1	8. Զբոսայգի	զբոսայգի																
8.2		գյուղատնտեսական																
8.3		նյութա																
8.4		կառուց		3.43			1.33		1.33	2.10				2.10				
8.5		ինդուստրիալ և քաղաք. այլ		0.75						0.75				0.75				
8	Շրջանակ		4.18			1.33		1.33	2.85				2.85					
9.1	9. Ծածկատար	արտոն																
9.2		արհեստագործական																
9.3		նյութա																
9.4		արհեստագործական																
9.5		նյութա																
9	Շրջանակ																	
ԸՆԴՀԱՆՈՒՄ ԸՄՈՒՄ ՄՂ.3.1.4.1.1.2.3				396.85	298.24	0.01	84.27		14.34	37.32			13.02					

1.10 Գյուղատնտեսություն

Համայնքում զբաղվածության հիմնական ճյուղը հողամշակությունն է, զբաղվում են կարտոֆիլի, առվույտի, ծաղկի և այլ բանջարա-բոստանային կուլտուրաների արտադրությամբ: Համայնքում անասնապահությամբ զբաղվում են 50 ընտանիք

Հ/Հ	Ցուցանիշները	Շաղամեր համայնքում
1	2	3
1.	Խոշոր եղջերավոր անասունների գլխաքանակը, այդ թվում՝ Կովեր	738 301
2.	Խոզերի գլխաքանակը	528
3.	Ոչխարների և այծերի գլխաքանակը	2178
4.	Ավանակների և ջորիների գլխաքանակը	0
5.	Ձիերի գլխաքանակը	0
6.	Հավերի և այլ թռչունների գլխաքանակը	924
7.	Նապաստակների և ճագարների գլխաքանակը	50
8.	Մեղվաբնտանիքների քանակը	0

1.11. Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանություն

Բնության և շրջակա միջավայրի պահպանությունը նորմալ կենսագործունեության ամենաանհրաժեշտ գործոնն է, որի հետևանքով էլ համայնքի առջև ծառայած կարևորագույն խնդիրներից մեկը ազգաբնակչության կենցաղային աղբի տեղափոխման և համայնքի տարածքի մաքրության հարցն է: Համայնքում մի շարք տնտեսավարող սուբյեկտների գործունեությունը հանրային սենդի կազմակերպման և արտադրական հիմնարկների գործունեության բնագավառում շատ օգտակար է, մյուս կողմից նրանց շրջակայքը ամենօրյա մաքրման, աղբի հեռացման խնդիր ունի: Բնակչության կենցաղային աղբի հեռացումը և համայնքի տարածքի աղբահանության կազմակերպումը այսօր բավարար հիմքերի վրա է, սակայն անհրաժեշտ է օր-օրի որոնել և օգտագործել նոր տեխնոլոգիաներ բնության և շրջակա միջավայրի պահպանության ապահովման համար:

Համայնքի բնակիչներից շատերը դեռևս տնտեսական, հաճախ նաև շինարարական աղբը թափում են աղբի համար անթույլատրելի տարածքներում: Մանիտարական մաքրման և աղբահանության ասպարեզում անելիքները դեռևս շատ են: Տնտեսության առջև ծառայել են բազմաթիվ խնդիրներ, որոնց շուտափույթ լուծումը կօժանդակի աղբահանության աշխատանքների օպերատիվ իրականացմանը: Այդպիսի խնդիրներից են աղբահան մեքենաներ չունենալը: Աղբահանության ծավալների ավելացման դեպքում նաև առաջանում մեքենայի ձեռքբերման անհրաժեշտություն:

1.12 ՏՐԱՆՍՊՈՐՏ, ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը կենտրոնին կապող միջհամայնքային ճանապարհները հիմնականում ասֆալտապատ է: Ներհամայնքային ճանապարհների մոտ 70 %-ը բարեկարգ են, խճապատված են, կարիք ունեն մշտական նորոգումների: Համայնքում տեղադրված չեն ճանապարհային երթևեկության նշաններ: Համայնքի տարածքով անցնում են մի քանի ավտոբուսներ և միկրոավտոբուսներ: Միջհամայնքային, ներհամայնքային և միջպետական ճանապարհները անցանելի են և գտնվում են բարվոք վիճակում:

1.13 ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի ընդհանուր հիմնական դպրոց, կառուցվել է 1968 թվականին, որը կռամետիկ վերանորոգվել է 2009 թվականին, տանիքը հիմնովին վերանորոգվել է պետական բյուջեի միջոցների հաշվին: Գազաֆիկացված է: Դպրոցի տարածքը 0,9 հա: Դպրոցի աշակերտների թիվը 320, դպրոցը ունի 48 աշխատող, որից ուսուցիչների թիվը 26: Համայնքը ունի մանկապարտեզ, որը ամբողջովին վերանորոգված է:

1.14 ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹՅՈՒՆ

Համայնքը ունի բուժ կետ, որը տեղակայված է մշակույթի տան շենքում: Բուժ կետը ունի մեկ աշխատող, ունի անհրաժեշտ գույք և սարքավորումներ:

1.15 ՄՇԱԿՈՒՅԹ ՍՊՈՐՏ ՀՈԳԵՎՈՐ ԴԱՍՏԻՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Գյուղը ունի մշակույթի տուն, որը գտնվում է ոչ բարվոք վիճակում, ունի վերանորոգման կարիք, չունի սպորտ հրապարակ դրանով դժվարանում է երիտասարդների հետ տարվող աշխատանքները, համայնքի գրադարանը ունի 8310 միավոր գիրք, ևս տեղակայված է մշակույթի տան շենքում և ունի վերանորոգման կարիք:

1.16 ԱՌԵՎՏՈՒՐ ԵՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Համայնքի տարածքում գործում են համապատասխանաբար առևտրի օբյեկտ՝ հիմնականում 9 զբաղվում են սննդի որոշ տեսակների, ծխախոտի, ակոհոլային խմիչքների և այլ ապրանքների վաճառքով, համայնքում գործում է 2 ավտոտեխսպասարկման կետ, նրանք բոլորն էլ հաշվառված են պետական հարկային մարմնում, ինչպես նաև եռամսյա կտրվածքով վճարում են համապատասխան տեղական տուրք համայնքի բյուջե՝ գործունեության թույլտվության համար: Համայնքը ունի նաև Հայփոստ, որը գտնվում է մշակույթի տան շենքում սակայն նախատեսված է առանձին տարածք, որտեղ պետք է կառուցվի Հայփոստի շենք:

1.16 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈՒԺԵՂ ԿՈՂՄԵՐԸ

- *Համայնքում մեծ աշխատուժի առկայություն
- *Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացման համար առկա հողային քաղաքականին մեծ ռեսուրսների առկայությունը
- *Համայնքի համեմատաբար բարենպաստ կլիման
- *Համայնքում առկա հիմնական դպրոցի գործելը
- *Համայնքում առկա մանկապարտեզի գործելը
- *Համայնքում առկա մշակույթի տան, գրադարանի գործելը
- *Համայնքում հեռախոսակապի և հեռուստատեսության առկայությունը
- *Համայնքում խմելու ջրի ներհամայնքային համակարգի շրջօրյա առկայությունը
- *Կենտրոնական փողոցի լուսավորումը
- *Համայնքում գազամատակարարման առկայությունը
- *Համայնքում արտադրված գյուղատնտեսական մթերքը Երևան քաղաքի շուկներում սպառելու հնարավորությունը

1.17 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԹՈՒՅԼ ԿՈՂՄԵՐԸ

- ներհամայնքային փողոցների, ռոտոման ջրերի ցանցի անմխիթար վիճակ
- Մշակույթի տան, գրադարանի, վերանորոգում
- Բարձրագույն և միջին մասնագիտական կրթություն ունեցողների գործազրկության բարձր մակարդակը,
- Գյուղատնտեսական մթերքների իրացման, շուկայական ցածր գների պատճառով գյուղացու եկամուտների նվազում
- Մայրոտ հրապարակի, խաղահրապարակի, կառուցում
- Ջրահեռացման կենտրոնացված համակարգերի (կոյուղու) բացակայությունը
- Համայնքում աղբահանության ծառայության կազմակերպման փոքր մաշտաբը և ցածր մակարդակը, ժամանակակից աղբավայրի, աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցման համար անհրաժեշտ տնտեսական բազայի և ֆինանսական հնարավորությունների բացակայությունը
- Համայնքում աշխատատեղերի խիստ պակասը, գործազրկության բարձր մակարդակը
- Համայնքում սոցիալապես խոցելի ընտանիքների մեծ թիվը
- Համայնքում տարեցտարի շարունակվող արտագաղթը՝ իր բոլոր բացասական հետևանքներով

1.18 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Մեծ աշխատուժի առկայություն
- Ուղղակի ընտրություններով համայնքի ղեկավարի ընտրության հնարավորություն

1.19 ՀԱՄԱՅՆՔԻՆ ՍՊԱՌՆԱՅՈՂ ՎՏԱՆՔՆԵՐԸ

- Համայնքում բնակիչների հարկային պարտավորությունների կատարման ոչ բավարար վիճակը
- Աղբամանների բացակայության պատճառով համայնքի տարածքում բնության ու շրջակա միջավայրի աղտոտման և վնասման վտանգը
- Համայնքում հողագործությամբ զբաղվելու անհեռանկարայնությունը վտանգում է գյուղատնտեսության այդ ճյուղի զարգացումը
- Համայնքի երիտասարդների արտագաղթը, արտերկրներ աշխատանքի մեկնելը և չվերադառնալը վտանգում է համայնքի կենսագործունեությունը:

1.20 ԲՆԱԿԻՉՆԵՐԻ ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏԵՂԱԿԱՆ ԻՆՔՆԱԿԱՌԱՎԱՐՄԱՆԸ

Համայնքում վերջին տարիների ընթացքում նկատելի էր որոշակի դրական տեղաշարժ ՏԻՄ-երի և բնակչության փոխհարաբերություններում: Ներկայումս նոր ձևավորված ՏԻՄ-երի գործունեությունը դարձել է համեմատաբար ավելի թափանցիկ և հրապարակային, որը զգալիորեն նպաստում է համայնքի բնակչության իրազեկվածությանը ՏԻՄ-երի ընդունած որոշումներին և կատարած աշխատանքներին: Համայնքի բնակիչները սկսել են բավականին ակտիվորեն մասնակցել ՏԻՄ-երի կողմից կազմակերպված հանրային հանդիպումներին ու միջոցառումներին: Համայնքներում կազմակերպվում են հանրային խումբեր և քննարկումներ (մասնավորապես, համայնքի բյուջեի նախագծի, համայնքային ծրագրերի և այլնի շուրջ), տեղական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների կողմից անցկացվում են ուսուցման և վերապատրաստման դասընթացներ, սեմինարներ,

որոնց հաճույքով մասնակցում են ինչպես համայնքի ՏԻՄ-երը և աշխատակազմի մասնագետները, այնպես էլ համայնքի որոշ ակտիվ բնակիչներ: Հիմնականում բոլոր միջոցառումները, այդ թվում նաև ավագանու նիստերը, տեղադրվում են համայնքի պաշտոնական կայքում՝ mrgavet.am-ում, որը նպաստում է ՏԻՄ-երի գործունեության նկատմամբ բնակչության վստահության ամրապնդմանը: Համայնքի ավագանու կողմից ընդունվել են տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության, համայնքի ղեկավարին կից խորհրդակցական մարմինների ձևավորման և գործունեության, համայնքում հանրային բաց լսումների և (կամ) քննարկումների կազմակերպման և անցկացման կարգերը, որոնք մեծապես կնպաստեն բնակիչների ավելի ակտիվ մասնակցությանը տեղական ինքնակառավարմանը:

1.21 ԱՂԵՏՆԵՐԻ ՌԻՄԿԻ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Համայնքում աղետների (բնածին և տեխնածին) ռիսկի կառավարման ոլորտը ներկայումս սաղմնային վիճակում է: Համայնքը ունի բնակչության տարահանման հանձնաժողովը, բնակչության տարահանման գործողությունների պլանը ընթացքի մեջ է:

Համայնքում առայժմ չի իրականացվել տեղական մակարդակում խոցելիության և կարողությունների գնահատման որևէ գործողություն, որի հիման վրա հնարավոր կլիներ պլանավորել ու իրականացնել համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի նվազեցման նպատակամետ գործողություններ ու միջոցառումներ: Այս խնդիրը կարևոր է, համայնքին սպառնացող աղետների ռիսկի կանխմանը:

1.22 ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԻՋԱՎԱՅՐԸ

Համայնքի գործարար միջավայրը սահմանափակվում է համայնքում գործող արտադրական ՍՊԸ-ների և ԱԶ-ների, առևտրի մանր կետերի, որոնց հետ ՏԻՄ-երը պաշտպանում են լավ ու բարյացկամ հարաբերություններ: Սակայն, դրանով հանդերձ, միևնույն է, համայնքում բիզնեսի վիճակն առանձնապես բարվոք համարել չի կարելի:

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՉԱՐԳԱՑՄԱՆ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ

- Խելամտորեն օգտագործել համայնքի ֆինանսական միջոցները,
- Խթանել քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածներից որակյալ մասնագետների հոսքը համայնքի աշխատակազմ՝ հնարավորինս բարձրացնելով համայնքային ծառայողների և այլ աշխատողների աշխատավարձերի դրույքաչափերը
- Էականորեն բարձրացնել համայնքի բյուջեի սեփական եկամուտների հավաքագրման մակարդակը՝ ի հաշիվ ավելի որակյալ մասնագետների աշխատանքի, տեղեկատվական արդի համակարգերի ներդրման և արդյունավետ շահագործման
- Բարձրացնել Տեղական ինքնակառավարման մարմինների ինքնուրույնության մակարդակը՝ մշակելով և իրականացնելով նպատակամետ ու արդյունքահեն համայնքային քաղաքականություններ, ռազմավարություններ և ծրագրեր
- Աստիճանաբար ընդլայնել համայնքի բնակչությանը մատուցվող համայնքային ծառայությունների շրջանակը, կիրառել յուրաքանչյուր ծառայության մատուցման մասշտաբի էֆեկտը (նվազեցնելով ծառայության միավորի վրա կատարվող ծախսերը), ըստ այդմ՝ բարձրացնել ծառայությունների մատուցման ծավալները և

արդյունավետությունը, և, որպես հետևանք, բնակչությանը դրանց հասանելիության և որակի մակարդակները

- Համայնքի տարածքում նպաստել տնտեսության տարբեր ճյուղերի (հատկապես գյուղատնտեսության, փոքր և միջին բիզնեսի և այլնի) զարգացմանը՝ օգտվելով համայնքում բնական պաշարների և այլ արժեքների առկայությունից
- Մեղմացնել համայնքում Տեղական Ինքնակառավարման վրա բնակիչների ազգակցական կապերի հնարավոր բացասական ազդեցությունները
- Նպաստել համայնքի ավագանու ինստիտուտի կայացմանը, որի շնորհիվ կուժեղանա համայնքի ներքին վերահսկողության համակարգը և, արդյունքում, կբարձրանա համայնքի ընդհանուր կառավարման արդյունավետությունը
- Բարձրացնել համայնքի Տեղական Ինքնակառավարման մարմինների փոխհարաբերությունների և համագործակցության մակարդակը, Հայաստանի Հանրապետության պետական կառավարման մարմինների հետ նպաստելով համայնքի աստիճանական զարգացմանը
- Հնարավորինս արագ կայանալ և պատրաստ լինել՝ ընդունելու և իրականացնելու Տեղական Ինքնակառավարման մարմիններին օրենքով ակնկալվող նոր սեփական և պատվիրակված լիազորություններ՝ համապատասխան ֆինանսական միջոցներով
- Համայնքում ստեղծել լուրջ նախադրյալներ և նպաստավոր պայմաններ ժողովրդագրական աճի, սոցիալ-տնտեսական և տեղական ժողովրդավարության զարգացման համար՝ ավելացնելով ընտանիքների եկամուտները և բարձրացնելով բնակչության ընդհանուր կենսամակարդակը, հաղթահարելով աղքատությունը և կանխելով արտագաղթը
- Համայնքի վարչական տարածքում զարկ տալ ջերմոցների ստեղծմանը՝ նպաստելով գյուղատնտեսության զարգացմանը
- Տարածաշրջանի այլ համայնքների հետ միջհամայնքային համագործակցություն ծավալելու դեպքում հնարավոր կլինի լուծել ընդհանուր աղբավայր ունենալու և շահագործելու հարցը, համայնքում պատշաճ մակարդակով կազմակերպելու աղբահանության և սանիտարական մաքրման ծառայությունների մատուցումը
- Միջհամայնքային տրանսպորտային հաղորդակցության, ինչպես նաև հաղորդակցության այլ միջոցների հասանելիության ապահովման միջոցով նպաստել ՏԻՄ-երի գործունեության արդյունավետության, համայնքային ծառայությունների մատուցման մակարդակի կտրուկ բարձրացմանը, արտաքին աշխարհի հետ նոր կապերի ու համագործակցության հաստատմանը և համայնքային տնտեսությունում լրացուցիչ ներդրումների ապահովմանը:

2. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԵՍԱԿԱՆԻ, ՌԱԶՄԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՀԶԾ-Ի ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆՈՒՄ

Համայնքի տեսլականն է՝

Մրգավետ համայնքը դարձնել գյուղատնտեսական մթերքների արտադրության, ծաղկաբուծության, մաքուր, բարեկարգ, առևտրի և սպասարկման, կրթական և մշակութային զարգացած ենթակառուցվածքներ, բնակչության համար բավարար կենսապայմաններ ունեցող տարածք:

Համայնքի սահմանված տեսլականին հասնելու համար համայնքի ռազմավարությունն

է՝

- չխորացնել համայնքի զարգացմանը խոչընդոտող և ապահովել համայնքի աստիճանական ինտեգրումը և համաչափ զարգացումը,
- համայնքում անասնապահության զարգացում և անասնապահական մթերքների արտադրության ծավալների աստիճանական մեծացում՝ անասնազլխաքանակի տարեցտարի ավելացման և անհրաժեշտ քանակությամբ անասնակերի ապահովման միջոցով,
- համայնքում կաթի, մսի, բանջարեղենի հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծում և գործարկում,
- համայնքի տարածքի համեմատական առավելությունների բացահայտում և առևտրայնացում, այդ նպատակով պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածի կազմակերպությունների համագործակցության շրջանակների ընդլայնում և ջանքերի մեկտեղում,
- համայնքում էկոտուրիզմի ենթակառուցվածքների ստեղծում և զարգացում՝ զբոսաշրջիկների գիշերակացի տնային պայմանների ապահովման, հասարակական սննդի, առևտրի և կենցաղսպասարկման օբյեկտների ստեղծման, համապատասխան ծառայությունների պատշաճ մակարդակով մատուցման միջոցով,
- համայնքի սեփականություն համարվող ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, նորոգում և զարգացում,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների նորոգում և բարեկարգում, ջրահեռացման և արտաքին լուսավորության համակարգերի անցկացում, ճանապարհային նշանների տեղադրում, ավտոկանգառների ժամանակակից տաղավարների կառուցում,
- համայնքի բնակչության սոցիալ-տնտեսական պայմանների բարելավում՝ նրանց մատուցվող հանրային ծառայությունների տեսակների (ջրամատակարարում և ջրահեռացում, գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, տրանսպորտ և կապ, նախադպրոցական և դպրոցական կրթություն, արտադպրոցական դաստիարակություն, մշակույթ, առողջապահություն և սպորտ, սոցիալական պաշտպանություն և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման, հասանելիության ու մատչելիության ապահովման և որակի անշեղ բարձրացման միջոցով,
- համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինների, աշխատակազմի, համայնքային կազմակերպությունների ինստիտուցիոնալ կարողությունների աստիճանական հզորացում, տեղական ժողովրդավարության ամրապնդում, համայնքում պատշաճ կառավարման սկզբունքների հետևողական իրականացում,
- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների ներգրավվածության բարելավում՝ բնակիչների մասնակցության ձևերի ներդրման և զարգացման միջոցով,
- Տեղական ինքնակառավարման մարմինների գործունեության թափանցիկության, հրապարակայնության և հաշվետվողականության մակարդակների հետևողական բարձրացում,
- համայնքի ֆինանսական կառավարման համակարգում հստակ մեխանիզմների ներդրում և հետևողական կիրառում,
- նոր աշխատատեղերի ստեղծում և համայնքից միգրացիայի նվազեցում, բնակչության թվաքանակի կայունացում:

Համայնքի զարգացման 2017-2021թթ. ծրագրի հիմնական նպատակներն են՝

- Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցության ակտիվացում՝ մասնակցության նոր մեթոդների և ձևերի ներդրման և աստիճանական զարգացման միջոցով,
- համայնքում գյուղատնտեսության (հողագործության, անասնապահության, այգեգործության, թռչնապահության, մեղվապահության) զարգացում՝ տնամերձերի, վարելահողերի, խոտհարքների և արոտավայրերի նպատակային և արդյունավետ օգտագործման միջոցով,
- միջհամայնքային և ներհամայնքային ճանապարհների և փողոցների վիճակի բարելավում և լուսավորում,
- համայնքի կենտրոնում հասարակական տրանսպորտի գործունեության բոլոր ավտոկանգառների ստեղծում,
- համայնքի դպրոցական հանրակրթության պայմանների բարելավում՝ դպրոցների շենքերի նորոգման և ջեռուցման, ներքին հարդարման, դռների, պատուհանների և սանհանգույցների փոխարինման միջոցով,
- համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայություններ մատուցող համայնքային հիմնական ենթակառուցվածքների (մանկապարտեզների, մշակույթի տների և ակումբների, գրադարանների, բուժկետերի) շենքերի հիմնանորոգում կամ վերակառուցում,
- համայնքում գործարար միջավայրի բարելավում՝ նոր աշխատատեղեր ստեղծող անհատներին և կազմակերպություններին խրախուսելու (օրինակ, տեղական հարկերի, տուրքերի և վճարների զծով արտոնություններ տրամադրելու) միջոցով:

3. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՏԱՐԱԾՔՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ (ՇԱՐՈՒՆԱԿՎՈՂ)

ՀԱՆՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԵՎ ՄԱՐԶԱՅԻՆ, ՄԻՋՀԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ

ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԱՅԼ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՈՒ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

2017-2021թթ. ընթացքում համայնքի Տեղական ինքնակառավարման մարմինները նախատեսում են լայնորեն համագործակցել պետական կառավարման մարմինների, միջազգային և տեղական կազմակերպությունների, ֆաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների և այլ շահագրգիռ կողմերի հետ:

Համայնքում պետության կողմից ներդրումներ ապահովելու նպատակով, նախատեսվում է սերտ համագործակցություն Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզպետարանի կառուցվածքային և առանձնացված ստորաբաժանումների հետ: Որպես պետական կառավարման մարմինների հետ համայնքի համագործակցության հիմնական ուղղություններ, 2016-2020թթ.-ին նախատեսվում են հետևյալ հանրապետական և մարզային ծրագրերն ու միջոցառումները՝

- Համայնքում գյուղատնտեսության զարգացում՝ պարարտանյութերի, թունաքիմիկատների, սերմացուի, գյուղտեխնիկայի ձեռքբերման, գյուղացուն ձեռնտու պայմաններով (երկարաժամկետ, շուկայականից ցածր տոկոսադրույքով, առանց գրավի) գյուղատնտեսական վարկերի տրամադրման, գյուղատնտեսական

աշխատանքների կազմակերպման, խորհրդատվության ու աջակցության և այլ ուղղություններով:

- Վարչական շենքի մասնակի վերանորոգում:
- Համայնքի հանրակրթական դպրոցների շենքերի ընթացիկ նորոգում, ներքին հարդարում, դռների, պատուհանների և սանհանգույցների փոխարինում, ջեռուցում՝ բարելավելով դպրոցական հանրակրթության որակը:
- Համայնքում ջրամատակարարման համակարգերի հիմնանորոգում կամ մասնակի վերանորոգում և ջրամատակարարման բարելավում՝ համագործակցության ներգրավելու կազմակերպությունը::
- Նախկին տարածաշրջանային կենտրոնի հետ մշտական հասարակական տրանսպորտային հաղորդակցության կազմակերպում և շահագործում՝ համագործակցության ներգրավելով մարզի մասնավոր տրանսպորտային կազմակերպություններին:
- Առողջապահության և սոցիալական պաշտպանության ոլորտներում համայնքի բնակչությանը հանրային ծառայությունների հասանելիության և մատուցման մակարդակի բարձրացում՝ պետական պատվերի շրջանակներում:
- Աղետների ռիսկի կառավարման ոլորտում համայնքի բնակչության լայն իրազեկում, արտակարգ իրավիճակներում համայնքի գործողությունների պլանի կազմում և իրականացում, կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

2017-2021թթ. ընթացքում Հայաստանում ընթացող վարչատարածքային բարեփոխումների և (կամ) միջհամայնքային համագործակցության շրջանակներում նախատեսվում են հետևյալ նպատակային ծրագրերը և միջոցառումները՝

- ՀՏԶ-ի հետ՝ «Համայնքի ներհամայնքային ճանապարհների բարեկարգման և սպասարկման, աղբահանության ծառայությունների ստեղծում, ներհամայնքային հասարակական տրանսպորտի համակարգի ձևավորում, դպրոցականների ու երիտասարդության շրջանում բնապահպանական և ագրոֆիզնեսի կառավարման գիտելիքների տարածում» ծրագիրը:
- Հնարավոր այլ ծրագրեր ու միջոցառումներ:

2017-2021թթ. ընթացքում կշարունակվեն համայնքի և Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզում գործունեություն ծավալող միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպությունների, Քաղաքացիական հասարակության և մասնավոր հատվածների սուբյեկտների, այլ կազմակերպությունների և անհատների համագործակցության շրջանակներում նախատեսվող ներդրումային, դրամաշնորհային, տեխնիկական աջակցության, բարեգործական ծրագրերը և միջոցառումները:

4. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԻՐԱՎԻՃԱԿԻ ՎԵՐԼՈՒԾՈՒՄ, ԳՆՀԱՏՈՒՄ ԵՎ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՈՒՄ

Կատարելով համայնքի 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումները՝ պետք է հաշվի առնել

- 1) Համայնքի բյուջեի մուտքերի կանխատեսման համար որպես էլակետային տվյալներ են ընդունվել 2015-16թթ. բյուջեների մուտքերի փաստացի գանձման ցուցանիշները՝ յուրաքանչյուր տարի նախատեսելով որոշակի աճ: Մուտքերի աճը նախատեսվել է հիմք ընդունելով համայնքի հետագա զարգացման հետ կապված պատկերացումներն ու

ակնկալիքները, նոր ծառայությունների մատուցման անհրաժեշտությունը և դրանց դիմաց վճարների գանձման հնարավորությունները և այլն:

2) Հայաստանի Հանրապետության պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաների գումարները կանխատեսելու համար, որպես 2016թ. ցուցանիշ հիմք է ընդունվել նախկին տարիների ելակետային տվյալները:

Աղյուսակ 3. Համայնքի 2015-2016թ.թ. բյուջեների մուտքերի ցուցանիշները և 2017-2021թթ. բյուջեների մուտքերի կանխատեսումը հազար դրամ

1	Մուտքերի անվանումը	2017թ. փաստ.	2018թ. նախատ.	2019թ. փաստ.	2020թ. նախատ.	2021թ. կանխ.
1	2	3	4	5	6	7
	ԲՅՈՒՋԵՏԱՅԻՆ ՄՈՒՏՔԵՐ՝ ԸՆԴԱՄԵՆԸ (I+II+III)*	51.001.673	50.129.9	50.929.0	51.529.0	51.829.0
I.	ԸՆԴԱՄԵՆԸ ԵՎԱՄՈՒՏԵՐ (1+2+3)	47629.9	48.129.9	48.429.9	48.529.0	48.829.0
1.	ՀԱՐԿԵՐ ԵՎ ՏՈՒՐՔԵՐ	9.653.0	10.153.0	10.453.0	10.553.0	10.853.0
1.1	Գույքային հարկեր անշարժ գույքից	5.183.0	5.183.0	5.183.0	5.183.0	5.183.0
	Գույքահարկ շենքերի և շինությունների համար	183.0	183.0	183.0	183.0	183.0
	Հողի հարկ	5.000.0	5.200.0	5.200.0	5.200.0	5.200.0
1.2	Գույքային հարկեր այլ գույքից					
	Գույքահարկ փոխադրամիջոցների համար	4.200.0	4.500.0	4.800.0	5.100.0	5.400.0
1.3	Ապրանքների օգտագործման կամ գործունեության իրականացման բույլտվության վճարներ	285.0	285.0	285.0	285.0	285.0
	Տեղական տուրքեր	285.0	285.0	285.0	285.0	285.0
1.4	Ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից այլ պարտադիր վճարներ					
	Պետական տուրքեր					
1.5	Այլ հարկային եկամուտներ					
	Այլ հարկերից և պարտադիր վճարներից կատարվող մասհանումներ					
	Հողի հարկի և գույքահարկի գծով համայնքի բյուջե վճարումների					

	բնագավառում բացահայտված հարկային օրենսդրության խախտումների համար հարկատուներից գանձվող տույժեր և տուգանքներ, որոնք չեն հաշվարկվում այդ հարկերի գումարների նկատմամբ					
2.	ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ԴՐԱՄԱՇՆՈՐԶՆԵՐ	37.793.9	37.793.9	37.793.9	37.793.9	37.793.9
2.1	Ընթացիկ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.2	Կապիտալ արտաքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.3	Ընթացիկ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
ա)	Պետական բյուջեից ֆինանսական համահարթեցման սկզբունքով տրամադրվող դոտացիաներ	37.793.9	37.793.9	37.793.9	37.793.9	37.793.9
բ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող այլ դոտացիաներ					
գ)	Պետական բյուջեից տրամադրվող նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)					
դ)	ՀՀ այլ համայնքների բյուջեներից ընթացիկ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակով ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ					
2.4	Կապիտալ ներքին պաշտոնական դրամաշնորհներ					
ա)	Պետական բյուջեից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման նպատակային հատկացումներ (սուբվենցիաներ)					
բ)	ՀՀ այլ համայնքներից կապիտալ ծախսերի ֆինանսավորման					

	կայտակոչվող ստացվող պաշտոնական դրամաշնորհներ					
3.	ԱՅԼ ԵԿԱՍՈՒՏՆԵՐ	168.0	168.0	168.0	168.0	168.0
3.1	Տոկոսներ					
3.2	Շահաբաժիններ					
3.3	Գույքի վարձակալությունից եկամուտներ					
	Համայնքի սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ	168.0	168.0	168.0	168.0	168.0
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետական սեփականություն համարվող հողերի վարձակալության վարձավճարներ					
	Համայնքի վարչական տարածքում գտնվող պետության և համայնքի սեփականությանը պատկանող հողամասերի կառուցապատման իրավունքի դիմաց գանձվող վարձավճարներ					
	Այլ գույքի վարձակալությունից մուտքեր					
3.4	Համայնքի բյուջեի եկամուտներ ապրանքների մատակարարումից և ծառայությունների մատուցումից, այդ թվում					
	Պետության կողմից ՏԻՄ-երին պատվիրակված լիազորությունների իրականացման ծախսերի ֆինանսավորման համար պետական բյուջեից ստացվող միջոցներ					
3.5	Վարչական գանձումներ					
	Տեղական վճարներ					

	Համայնքի վարչական տարածքում ինքնակամ կառուցված շենքերի, շինությունների օրինակահացման համար վճարներ					
	Օրենքով սահմանված դեպքերում համայնքային հիմնարկների կողմից առանց տեղական տուրքի գանձման մատուցվող ծառայությունների կամ կատարվող գործողությունների դիմաց ստացվող (գանձվող) վճարներ					
3.6	Մուտքեր տույժերից, տուգանքներից					
	Վարչական իրավախախտումների համար ՏԻՄ-երի կողմից պատասխանատվության միջոցների կիրառումից եկամուտներ					
	Մուտքեր համայնքի բյուջեի նկատմամբ ստանձնած պայմանագրային պարտավորությունների չկատարման դիմաց գանձվող տույժերից					
7	Ընթացիկ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ					
3.8	Կապիտալ ոչ պաշտոնական դրամաշնորհներ					
3.9	Այլ եկամուտներ*					
	Համայնքի գույքին պատճառած վնասների փոխհատուցումից մուտքեր					
	Վարչական բյուջեի պահուստային ֆոնդից ֆոնդային բյուջե կատարվող հատկացումներից մուտքեր					
	Օրենքով և					

	իրավական այլ ակտերով սահմանված՝ համայնքի բյուջեի մուտքագրման ենթակա այլ եկամուտներ					
II.	ՈՉ ՏԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐԻ ԻՐԱՑՈՒՄԻՑ ՄՈՒՏՔԵՐ (1+2+3+4)					
1.	Հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր Անշարժ գույքի իրացումից մուտքեր Շարժական գույքի իրացումից մուտքեր Այլ հիմնական միջոցների իրացումից մուտքեր					
2.	Պաշարների իրացումից մուտքեր					
3.	Բարձրարժեք ակտիվների իրացումից մուտքեր					
4.	Չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր Հողի իրացումից մուտքեր Ոչ կյուրակա չարտադրված ակտիվների իրացումից մուտքեր					
III.	ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ՀԱՎԵԼՈՒՄԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՈՒՂՂՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԿԱՄ ՊԱԿԱՍՈՒՄԻ (ԴԵՖԻՑԻՏԻ) ՏԻՆԱՆՍԱԿՈՐՄԱՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐԸ (Ա+Բ)					
Ա.	ՆԵՐՔԻՆ ԱՂԲՅՈՒՐՆԵՐ (1+2)					
1.	ՓՈՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ					
1.1	Արժեթղթեր -բողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր -հիմնական գումարի մարում					
1.2	Վարկեր					

	-վարկերի ստացում				
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում				
1.3	Փոխառություններ				
	-բյուջետային փոխառությունների ստացում				
	-ստացված փոխառությունների գումարի մարում				
2.	ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿՏԻՎՆԵՐ				
2.1	Բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն				
	-համայնքային սեփականության բաժնետոմսերի և կապիտալում համայնքի մասնակցության իրացումից մուտքեր				
	-իրավաբանական անձանց կանոնադրական կապիտալում պետական մասնակցության, պետական սեփականություն հանդիսացող անշարժ գույքի (բացառությամբ հողերի), այդ թվում՝ անավարտ շինարարության օբյեկտների մասնավորեցումից առաջացած միջոցներից համայնքի բյուջե մասհանումից մուտքեր				
	-բաժնետոմսեր և կապիտալում այլ մասնակցություն ձեռքբերում				
2.2	Փոխառություններ				
	-նախկինում տրամադրված փոխառությունների դիմաց ստացվող մարումներից մուտքեր				
	-փոխառությունների				

	տրամադրում					
2.3	Համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդը	3.371.773	2.000.000	1.500.000	2.500.000	3.000.000
2.4	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցների տրամադրում վարչական մաս	1.668.448	1.668.448	1.500.000	2.500.000	2.000.000
2.5	Համայնքի բյուջեի ֆոնդային մասի ժամանակավոր ազատ միջոցներից վարչական մաս տրամադրված միջոցների վերադարձ ֆոնդային մաս	1.703.325	-	-	1.000.000	-
2.6	Համայնքի բյուջեի հաշվում միջոցների մնացորդները հաշվետու ժամանակահատվածում					
	որից՝ ծախսերի ֆինանսավորմանը չուղղված համայնքի բյուջեի միջոցների տարեսկզբի ազատ մնացորդի գումարը					
	ԱՐՏԱՔԻՆ ԱՂՔՅՈՒՐՆԵՐ					
1.	ՓՈՆԱՌՈՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐ					
1.1	Արժեթղթեր					
	-թողարկումից և տեղաբաշխումից մուտքեր					
	-հիմնական գումարի մարում					
1.2	Վարկեր					
	-վարկերի ստացում					
	-ստացված վարկերի հիմնական գումարի մարում					
1.3	Փոխատվություններ					
	-փոխատվությունների ստացում					
	-ստացված փոխատվությունների գումարի մարում					

Համայնքն իր ֆոնդային բյուջեում կարող է նախատեսել կապիտալ ծախսեր ու ծրագրեր՝ հիմնականում համայնքի վարչական բյուջեի տարեսկզբի ազատ մնացորդից համայնքի ֆոնդային բյուջե հատկացումների հաշվին, ինչպես նաև հողերի իրացումից մուտքերի հաշվին:

Համայնքի ղեկավարի և աշխատակազմի աշխատողների (7հաստիքային միավոր) 2017 թվականի միայն աշխատավարձի տարեկան ֆոնդը նախատեսվել է 12.600 հազ. դրամ իսկ աշխատակազմի պահպանման մյուս ընդհանուր ծախսերը՝ 3.843հազ. դրամ: Անհրաժեշտ է նաև հաշվի առնել, որ՝

2017-2021թթ. ընթացքում համայնքի ՏԻՄ-ը նախատեսում է համայնքի ղեկավարի, աշխատակազմի աշխատակիցների աշխատավարձերի և պահպանման այլ ծախսերի բարձրացում:

Հաշվի առնելով վերոնշյալը՝ համայնքի 2017-2021թթ. տարեկան բյուջեներից (տե՛ս աղյուսակ 3)՝ հնարավորություն կլինի կատարելու մոտ 9.300հազ. դրամի ծախսեր կապիտալ աշխատանքներ կատարելու համար, եթե, իհարկե, պայմանականորեն ընդունենք, որ տվյալ տարվա վարչական բյուջեում, բացի համայնքի աշխատակազմի պահպանման ծախսերից, գործատական դասակարգման այլ ուղղություններով ընթացիկ ծախսեր չեն նախատեսվելու և չեն իրականացվելու: Իսկ եթե տվյալ տարվա վարչական բյուջեում նախատեսվեն և իրականացվեն այլ ընթացիկ ծախսեր ևս, ապա, բնականաբար, ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի և ծրագրերի համար նախատեսվող միջոցները կպակասեն համապատասխան չափով:

Այսպիսով, համայնքի տվյալ տարվա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսերի չափն ուղղակիորեն կախված կլինի նրանից, թե որքան կկազմեն ընթացիկ ծախսերի ընդհանուր գումարը համայնքի այդ տարվա վարչական բյուջեում և որքան գումար կմնա ֆոնդային բյուջեում կապիտալ ծախսեր կատարելու համար:

5. ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՈԼՈՐՏԱՅԻՆ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՑԱՆԿԻ ԿԱԶՄՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋՆԱԶԵՐԹՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՀՄԱՆՈՒՄ, ՖԻՆԱՆՍԱՊԵՍ ԱՊԱՀՈՎՎԱԾ ԾՐԱԳՐԵՐԻ ՁԵՎԱԿԵՐՊՈՒՄ ԵՎ ԱՄՓՈՓՈՒՄ, ԼՐԱՑՈՒՑԻՉ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՀԱՅԹԱՅԹՄԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ

Ելնելով համայնքի իրավիճակի վերլուծության և գնահատման արդյունքներից, համայնքում ներկայում արձանագրված հիմնախնդիրներից, համայնքի զարգացման ՏԻՄ-ի կողմից ընտրված ռազմավարությունից, առաջիկա հինգ տարիների համար սահմանված հիմնական նպատակներից, համայնքի ղեկավարին կից գործող ՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից քննարկվել և որոշվել է առաջարկվող ծրագրերի ցանկը (աղյուսակ 4)՝ ներառելու համայնքի 2017-2021թթ. ՀԶԾ-ում:

Աղյուսակ 4. Համայնքի 2017-2021թթ. ՀԶԾ-ում ներառելու համար առաջարկվող ծրագրերի ցանկը

/h	Ծրագրի անվանումը	Ծրագիրն առաջարկողը	Ծրագրի մոտավոր արժեքը, ֆինանսավորման աղբյուրը, հազ. դրամ
----	------------------	--------------------	--

1	Համայնքի գլխավոր հատակագիծ	Համայնքապետ	3.000.000
2	Սեամիկ ռիսկերի միջոցառում	Համայնքապետ	1.000.000
3	Ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների տեղադրում	Համայնքապետ	15.000.000
4	Մշակույթի տան հիմնանորոգում և նոր գույքի ձեռք բերում	Համայնքապետ	40.000.000
5	Հայփոստի կառուցում	Համայնքապետ	30.000.000
6	Փողոցների կոպճապատում	Համայնքապետ	15.000.000

Առաջարկվող ծրագրերի առաջնահերթությունները որոշելու նպատակով, ՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով ԽՄ-ի կողմից սահմանվել են ծրագրերի գնահատման հետևյալ չափանիշները՝

- հանրության աջակցությունը,
- ուղղակի և անուղղակի շահառուների թիվ,
- հարատևություն (կենսունակություն),
- ազդեցություն սոցիալական խոցելի խմբերի վրա, աղքատության նվազեցում,
- հիմնական միջոցների (ենթակառուցվածքների) պահպանում:

Կիրառելով ծրագրերի առաջնահերթությունների որոշման մասնակցային կառավարման մեթոդը և օգտագործելով ծրագրերի գնահատման սահմանված չափանիշները՝ ՀԶԾ-ի և տարեկան բյուջեի կառավարման գծով Խորհրդակցական մարմինն իր նիստում քննարկել և որոշել է վերևում առաջարկված համայնքային ոլորտային ծրագրերի առաջնահերթությունները:

Ինչպես երևում է ՀԶԾ-ի 4-րդ բաժնի աղյուսակ 3-ից, համայնքի բյուջեի ընդհանուր մուտքերը հնգամյա հատվածում կազմելու են հազար դրամ: Դա նշանակում է, որ համայնքի բյուջեի ֆինանսավորմամբ ՀԶԾ-ում հնարավոր է ներառել ծրագրեր միայն նշված գումարի պահանջներում: Համայնքի մշակույթի տան, ոռոգման ցանցերի կիսախողովակների նորոգման և Հայփոստի շենքի կառուցման ծախսերի համար նախատեսվում է դիմել ՀՀ Կառավարությանը կամ դոնոր կազմակերպություններին:

Աղյուսակ 6. Համայնքի 2017-2021թթ. ֆինանսապետ ապահովված ընդհանուր և ոլորտային ծրագրերի անհովազի

/հ	Ծրագրի անվանումը	Չափի միավորը	Ծրագրի բանական քանակը	Ծրագրի արժեքը, հազ. դրամ	Ծրագրի կատարումն ըստ տարիների					Ծրագրի ֆինանսավորման աղբյուրները		
					2017	2018	2019	2020	2021	Համայնքի բյուջե	Գնորդական կազմակերպություններ	Պետական
1.	Համայնքի գլխավոր հատակագիծ	Հատ	1	3000.0	1500.0	1500.0				3.000.0		
2	Սեանսիկ տիպերի միջոցառում	Հատ	1	1000.0	1000.0					1000.0		
3	Օրոգման ցանցերի կառուցման և սպորտադահլիճի տեղադրում	կմ	2	15000.0		1.000.0	1.000.0			2000.0	7000.0	6000.0
4	Մշակույթի տան հիմնանորոգում և նոր գույքի ձեռք բերում	կմ	500	40.000.0							20.000.0	20.000.0
5	Հայրուստի կառուցում	քմ	100	30.000.0							15.000.0	15.000.0
6	Փողոցների կազմալուծում	քմ			2.500.0	2.500.0	1.000.0			6.000.0	42.000.0	41.000.0
Ընդամենը				89.000.0								

- լայն բացատրական աշխատանք կատարել բնակչության հետ՝ կենցաղային աղբը չթափելու դրա համար չնախատեսված վայրերում, գերծ մնալու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումից ու վնասումից,
- սահմանել վերահսկողություն համայնքի բնակավայրերի ջրամատակարարման ջրային ավազաններում՝ արգելելու անասունների մուտքն ավազաններ, կանխարգելելու բնության և շրջակա միջավայրի աղտոտումը և վնասումը, ինչպես նաև սուր վարակիչ հիվանդությունների առաջացման և տարածման վտանգը համայնքում,
- յուրաքանչյուր տարի գարնանը համայնքում կազմակերպել «Մաքուր համայնք» կարգախոսով 2-3 շաբաթօրյակներ՝ իրականացնելու բնության և շրջակա միջավայրի մաքրության, ծառատնկման աշխատանքներ, դրանց ներգրավելով նաև երիտասարդներին և դպրոցականներին:

Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված միջոցառումներ

- Չնայած ՀՀ գործող օրենսդրությամբ ՏԻՄ-երն այս ոլորտում առայժմ պարտադիր լիազորություններ գրեթե չունեն, այնուամենայնիվ հաշվի առնելով, որ 2016 թվականի հուլիսի 29-ին ՀՀ կառավարության կողմից հավանության է արժանացել ՀՀ 2016-2025 թվականների տարածքային զարգացման ռազմավարությունում ամրագրված մոտեցումները, ինչպես նաև այն հանգամանքը, որ համայնքի ՏԻՄ-երը շահագրգռված են համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմամբ և պատրաստակամ են ըստ ամենայնի օժանդակել այս ոլորտում ցանկացած նոր նախաձեռնության, քանի որ այն մեծապես կնպաստի համայնքում նոր աշխատատեղերի ստեղծմանը, բնակչության եկամուտների ավելացմանը և վճարունակության բարձրացմանը, համայնքի բյուջետային սեփական միջոցների հավաքագրման մակարդակի բարձրացմանը և ծավալի մեծացմանը, և, այս ամենի արդյունքում՝ համայնքի ընդհանուր զարգացմանը:
- Համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանն ուղղված 2016-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝
 - ըստ ամենայնի աջակցել համայնքում գործող արտադրական ձեռնարկություններին՝ աստիճանաբար ընդլայնելու արտադրության ծավալները և ավելացնելու աշխատատեղերի քանակը,
 - աջակցել համայնքում նոր արտադրություններ և աշխատատեղեր ստեղծելու նախաձեռնություն ցուցաբերող գործարարներին՝ տրամադրելով նրանց գործունեությունն իրականացնելու համար համայնքային սեփականություն հանդիսացող գույքի վարձակալման, տեղական տուրքերի և վճարների գծով արտոնություններ,
 - համայնքում խթանել գյուղատնտեսության, անասնապահական և թռչնապահական մթերքների (մասնավորապես՝ գյուղմթերքի, կաթի, մսի, ձվի) արտադրության, հանձնման և վերամշակման արտադրամասերի ստեղծումը, գործարկումը և զարգացումը,
 - համայնքում կազմակերպել և աստիճանական զարգացնել տնային պայմաններում բնական հյութերի արտադրությունը և իրացումը,
 - համայնքում խթանել առևտրի և ծառայությունների փոքր ու միջին նոր կետերի բացումը, բնակչությանը և հյուրերին պատշաճ մակարդակով սպասարկումը՝ պաշտպանելով դրանց սեփականատերերի իրավունքները և շահերը,
 - աստիճանաբար նորոգել և բարեկարգել միջհամայնքային ճանապարհները և փողոցները, անցկացնել արտաքին լուսավորության համակարգեր, տեղադրել ճանապարհային նշաններ՝ նպաստելու համայնքում գործարար միջավայրի բարելավմանը և բիզնեսի զարգացմանը,

Աղետների ռիսկի կառավարման հիմնական մոտեցումներ

Համայնքում աղետների ռիսկի կառավարմանն ուղղված՝ 2017-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները

- համայնքի աղետների ռիսկերի կառավարման հարցերում շարունակել համագործակցությունը հանրապետական համապատասխան մարմինների հետ մասնավորապես ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարության հետ,
- ՀՀ կառավարության 2012 թվականի հոկտեմբերի 25-ի N 1351-Ն որոշմամբ սահմանված կարգով ՀՀ արտակարգ իրավիճակների նախարարություն ներկայացնել սեյսմիկ ռիսկի գնահատման աշխատանքների հայտ, որի արդյունքում պետք է կազմվի համայնքի սեյսմիկ ռիսկի գնահատման քարտեզը,
- համայնքի բնակչության իմացության, հմտությունների, գիտելիքների մակարդակի ուսումնասիրում և համայնքում առկա ռեսուրսների բացահայտում, որոնք հնարավոր է ուղղել աղետների ռիսկի նվազեցմանը նպաստող համայնքահեն միջոցառումների պլանավորմանն ու իրականացմանը,
- համայնքի խոցելիության և կարողությունների գնահատում, ներառյալ այդ գործընթացի կազմակերպման և իրականացման խմբի ձևավորումը, նախապատրաստական աշխատանքները, տվյալների հավաքագրումը և հետազոտումը՝ համապատասխան գործիքների և մեթոդների ընտրությամբ, վերլուծական աշխատանքների իրագործումը՝ յուրաքանչյուր փուլում ձեռնարկվող քայլերի և ակնկալվող արդյունքների ամրագրմամբ և ձևակերպմամբ,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման գործողությունների և միջոցառումների պլանի կազմում և իրականացում,
- բերքի պահպանման նպատակով բնակավայրերում հակակարկտային կայաններ տեղադրելու միջոցառումների ձեռնարկում՝ ֆինանսավորման արտաքին աղբյուրներից (պետություն, միջազգային և տեղական դոնոր կազմակերպություններ, մասնավոր ներդրողներ) անհրաժեշտ միջոցների հայթայթում,
- համայնքում աղետների ռիսկի կառավարման կանխարգելիչ միջոցառումների կազմակերպում և իրականացում:

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի կոմունալ ենթակառուցվածքների զարգացմանն ուղղված՝ 2017-2021թ.թ. ընթացքում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ աշխատանքները և միջոցառումները

- համայնքի սեփականություն համարվող կոմունալ ենթակառուցվածքների պահպանում, շահագործում, ըստ հնարավորությունների՝ նորոգում և զարգացում,
- համայնքի կոմունալ տնտեսության աշխատանքի կազմակերպում,
- վերահսկողություն համայնքի բնակչությանը պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, մասնավոր կազմակերպությունների կողմից մատուցվող կոմունալ ծառայությունների (գազամատակարարում, էլեկտրամատակարարում, աղբահանություն և սանիտարական մաքրում, բնակավայրի բարեկարգում և կանաչապատում և դրանց պահպանում և այլն) շրջանակի աստիճանական ընդլայնման և որակի անշեղ բարձրացման նկատմամբ,

Տեղական ինքնակառավարմանը բնակիչների մասնակցությանն ուղղված միջոցառումներ

Համայնքի բնակիչների մասնակցությունը տեղական ինքնակառավարմանը ոլորտում նախատեսվում է իրականացնել հետևյալ միջոցառումները՝

- համայնքի բնակչության իրազեկվածության բարձրացում՝ ՀՀ տեղական ինքնակառավարման ոլորտի օրենսդրության և համայնքի ՏԻՄ-երի գործունեության վերաբերյալ,
- համայնքի կարիքների և հիմնախնդիրների պարբերական քննարկում, վերլուծում և գնահատում՝ ֆոկուս-խումբ քննարկումների, համայնքային հանդիպումների, ժողովների և բնակիչների հետ անմիջական շփումների և երկխոսությունների միջոցով,
- բնակիչների ներգրավում համայնքի բյուջեի և զարգացման ծրագրերի մասնակցային պլանավորման, իրականացման, մշտադիտարկման և գնահատման գործընթացներում,
- համայնքի բնակիչների շահերի պաշտպանություն և համախմբում՝ համայնքի որոշակի խնդիրների լուծման, հանրային ծառայությունների մատուցման շուրջ,
- համայնքի ՏԻՄ-ի (ղեկավար, ավագանի), աշխատակազմի, ակտիվ բնակիչների շարունակական կրթում և վերապատրաստում տեղական ինքնակառավարմանը բնակչության մասնակցության բնագավառում:

7. ԵԶՐԱՓՈՒԿՈՒՄ

Այսպիսով, համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագիրը հիմք կհանդիսանա համայնքի տարեկան ծրագրերի և բյուջեների մշակման աշխատանքները կազմակերպելիս: Անցյալ տարիների փորձը ցույց տվեց, որ տեղական ինքնակառավարման մարմինների արդյունավետ աշխատանքը մեծապես կախված է բյուջետավարման գործընթացի ճիշտ կազմակերպումից:

Շատ կարևոր է եկամուտների աղբյուրներ գտնելը, ֆինանսական միջոցների արդյունավետ հավաքագրման կազմակերպումն ու նպատակային օգտագործումը:

Ելնելով համայնքի զարգացման հնգամյա ծրագրի ռազմավարությունից և ընդհանուր նպատակներից, համայնքապետարանի աշխատակազմը մշակում է կոնկրետ ծրագրեր, որոնցով կարելի է հարց ներկայացնել հանրապետական բյուջեից ներդրումներ ստանալու համար, փնտրել ինվենստիցիաների նոր աղբյուրներ, ներգրավել բնակիչների սեփական միջոցները, տարբեր սոցիալական հիմնադրամների միջոցները

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՐԱՏԻ ՄԱՐԶԻ ՄՐԳԱՎԵՏ ՀԱՄԱՅՆՔԻ
ԱՎԱԳԱՆԻ**

Հայաստանի Հանրապետության Արարատի մարզի Մրգավետ համայնք (0235)63311, mrgavet0@mail.ru

Ո Ր Ո Շ ՈՒ Մ

16 հունվարի 2017թվականի N 03-Ն

**2017 ԹՎԱԿԱՆԻ ՀԱՄԱՅՆՔԻ ԲՅՈՒՋԵԻ ԵԿԱՄՏԱՅԻՆ ԵՎ ԾԱԽՍԱՅԻՆ ՄԱՍՈՒՄ
ՓՈՓՈԽՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ**

Ղեկավարվելով «Տեղական ինքնակառավարման մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի 16 հոդվածի 3-րդ կետի պահանջներով

ԱՎԱԳԱՆԻՆ ՈՐՈՇՈՒՄ Է՝

1. Տարեկազմի գանձապետական մնացորդը կազմում է 3371.773 հազ. դրամ
որից

- ա/ Վարչական բյուջեի մնացորդ - 1668446 դրամ
- բ/ Ֆոնդային բյուջեի մնացորդ 1703325 դրամ

Գանձապետական մնացորդը հատկացվում է ֆոնդային բյուջեին – 3371.773 հազ. դրամ

2. Վարչական բյուջեի եկամտային մասում ավելացնել 405.0 հազ դրամ
որից

- ա/ գույքահարկ փոխադրամիջոցներից 200.0 հազ դրամ
- բ/ հողի հարկ 200.0 հազ դրամ
- գ/ տեղական տուրքեր /շին.թույլտվություն / 5.0 հազ դրամ

Ծախսային մասում կատարել հետևյալ փոփոխությունները

1. Ֆոնդային բյուջեն կազմում է – 3371.773 հազ. դրամ
որից

1/1. 100.0 հազ. դրամ հատկացնել ֆոնդային բյուջեի գործառնական դասակարգման
01.01.01.51.(կառավարման մարմնի պահպանում) 5121 հոդվածին

տրանսպորտային սարքավորումներ) :

1/2. 60.0 հազ.դրամ հատկացնել ֆոնդային բյուջեի գործառնական դասակարգման

04.05.01.59 .(փողոցների պահ. և շահագործում) 5134(նախագծահետազոտական ծախսեր) հողվածին:

1/3. 1211.773 հազ.դրամ հատկացնել ֆոնդային բյուջեի գործառնական դասակարգման 01.01.01.51 (կառավարման մարմնի պահպանում) 5122 հողվածին (վարչական սարքավորումներ):

1/4. 1000.0 միլիոն դրամ հատկացնել ֆոնդային բյուջեի գործառնական դասակարգման 01.01.01.52 (վարչական օբյեկտի հիմնանորոգում) 5113 հողվածին (շենք շինությունների կապիտալ վերանորոգում):

1/5. 1000.0 միլիոն դրամ հատկացնել ֆոնդային բյուջեի գործառնական դասակարգման 06.04.01.51 (արտաքին լուս ցանցի հիմնանորոգում) 5113 հողվածին (շենք շինությունների կապիտալ վերանորոգում):

2. 2017թ. Վարչական բյուջեի ծախսային մասում կատարել հետևյալ փոփոխությունը Վարչական բյուջեում ավելացած 405.0 հազար դրամից

2/1. 375.0 հազար դրամ հատկացնել վարչական բյուջեի 10.07.01.54 (սոց. անապահով անձ.աջակցություն) գործառնական դասակարգման 4729 (այլ նպաստներ) հողվածին:

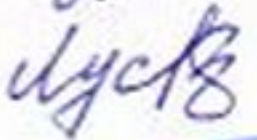
2/2. 30.0 հազար դրամ հատկացնել վարչական բյուջեի 11.01.02.51(վարչական բյուջեի պահուստային միջոցներ) գործառնական դասակարգման 4891(պահուստային միջոցներ) հողվածին:

3. 2017թվականի մանկապարեզի ծնողական գումարը կազմում է 2.200.000/երկու միլիոն երկու հարյուր հազար/, դրամ, որը ծախսել 4267 հողվածով (սնունդ և տնտեսական նյութեր):

Կողմ -7

Դեմ -0

Ձեռնպահ -0

- 1. ԱՆՈՒՆԱՍՅԱՆ ԱՐԿԱՐԻ
- 2. ԱՐԵՎԳՅԱՆ ԱՐԱՄ
- 3. ԲԱՐՈՒԹՅԱՆ ԱՐԱՄԱՅՐՍ
- 4. ԳԵՎՈՐԳՅԱՆ ԱՐՏԱԿ
- 5. ԴԱՆԵՅԱՆ ՅՈՒՍԿ
- 6. ՄԱՐԻՐՈՍՅԱՆ ՍԵՐՈՒ
- 7. ԱՐԵՎԳՅԱՆ ԼՈՒՍԻՆԵ

ՀԱՄԱՅՆՔԻ ՂԵԿԱԳԱՐ ԼԵՎԻԿ ԱՔՐԱՀԱՍՅԱՆ

